

AZ ÁRAMLÁSTAN VÁLOGATOTT FEJEZETEI - ÁRAMLÁSMÉRÉS

Dr. Vad János docens

1: Előadás. Bevezetés. Időbeli átlagnyomás és időben változó nyomás mérése. Sebességmérők. Hőmérsékletmérés. Lézer Doppler anemometria. Lézersíkos áramlás vizualizáció. Particle Image velocimetry. Hődrótos sebességmérés. Térfogatáram mérése. „Különleges” ipari áramlásmérők.

2: Ipari esettanulmányok. Gázmotoros erőmű légellátó rendszerének hibafeltárása. Aerob szennyvízkezelő telep zajcsökkentése. Szárítótorony rezgésének vizsgálata. Gyógyszeripari fermentációs folyamat optimalizálása. Földgázkút vezetékébe épített áramlásmérő mérési zajának hatása a gázkitermelésre.

3: Laborbemutató. Nyomás, sebesség, hőmérséklet mérésének eszközei. Térfogatáram mérése. Lézerek. Lézer Doppler Anemometria. Hődrótos sebességmérés.

4: Ipari esettanulmányok. Kazán-aláfúvó ventilátor rezgésdiagnosztikája. Élelmiszeripari hűtőrendszer kapacitásnövelése. Gázturbinás erőmű áramlástechnikai felülvizsgálata. Cementipari füstgázvezetékbe beépített hangtompító mérése.

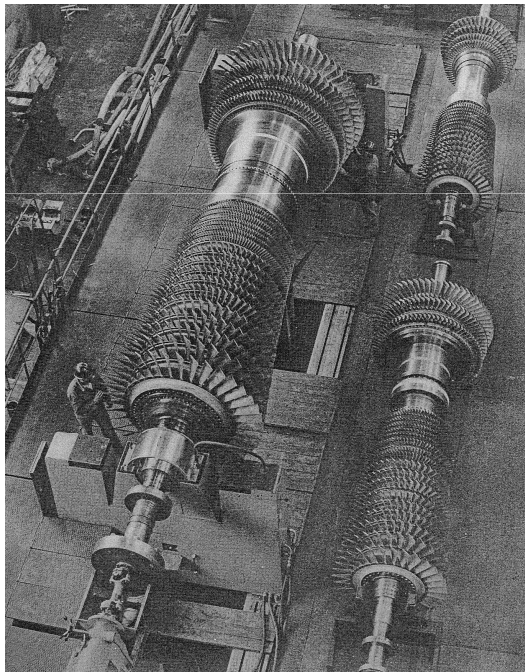
5: Ipari esettanulmányok. Erőművi égésilevegő-ellátó ventilátor üzemállapotának megállapítása. Távhőellátó rendszer méréstechnikai felülvizsgálata. Vegyipari tartálypark szivattyú-rendszerének rekonstrukciója. Acélipari lemezűtő rendszer hatékonyságnövelése.

1. BEVEZETÉS

1.1. Az áramlástan mérés célja

1.1.1. Globális (integrál) jellemzők

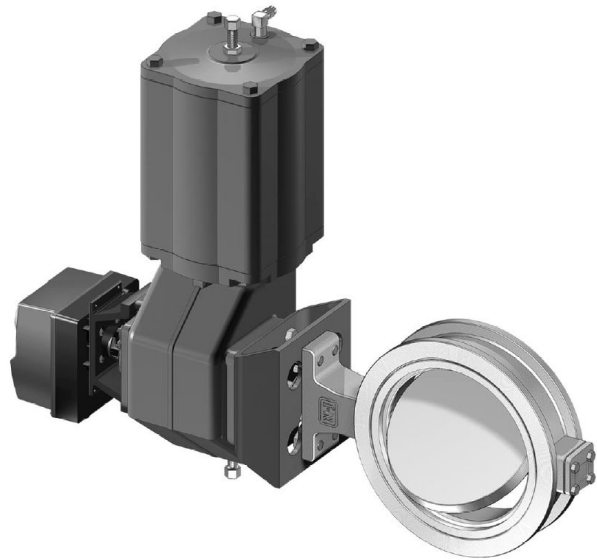
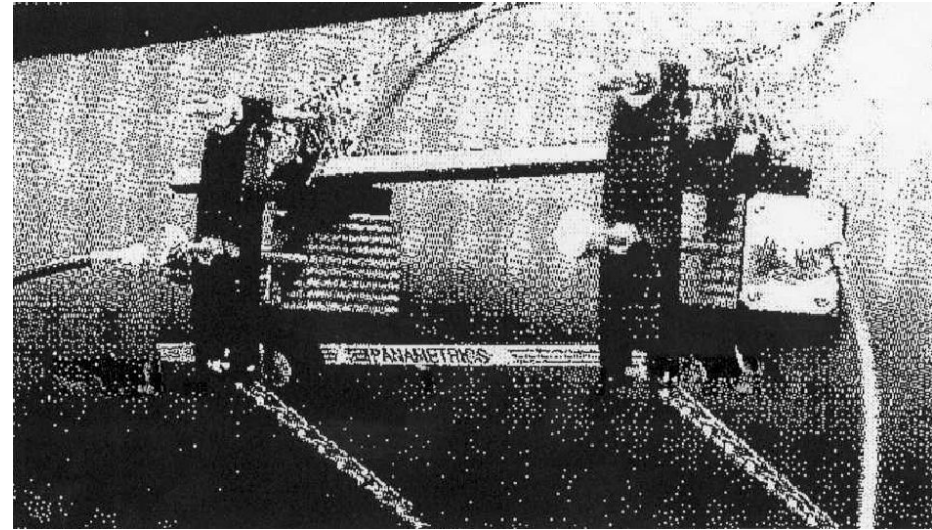
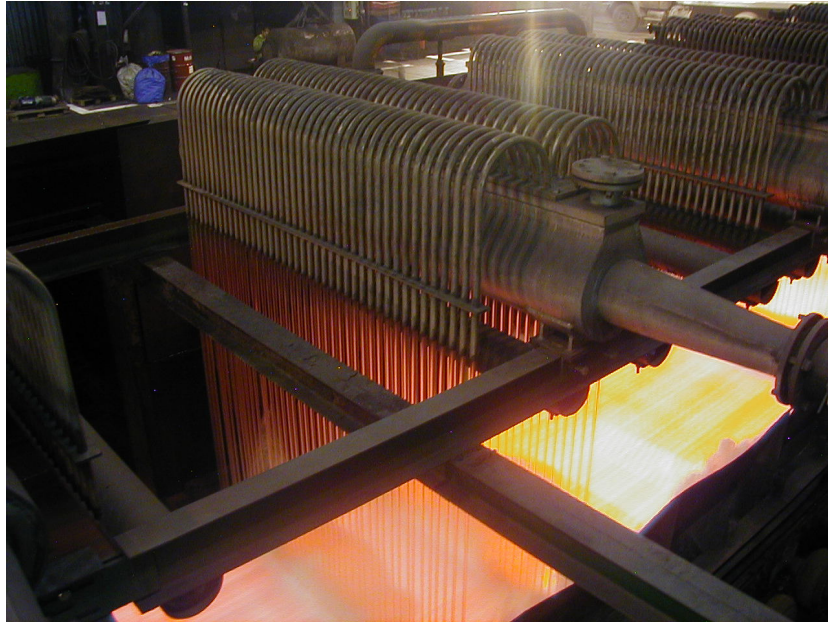
Áramlástechnikai gépek és a csatlakozó rendszer üzemének általános megítélése, hibafeltárás (eseti vizsgálatok)

Tömegáram:

$$q_m = \int_{A_{duct}} \rho \underline{v} \cdot \underline{dA} \approx \rho \sum_{i=1}^n v_{\perp i} \Delta A_i$$

Dr. Vad János: Áramlásmérés

Mérési adatok biztosítása
folyamatirányításhoz és automatizáláshoz

Térfogatáram:

$$q_V = \int_{A_{duct}} \underline{v} \, dA$$

Dr. Vad János: Áramlásmérés

1.1.2. Lokális jellemzők, az áramlási szerkezet jellemzése

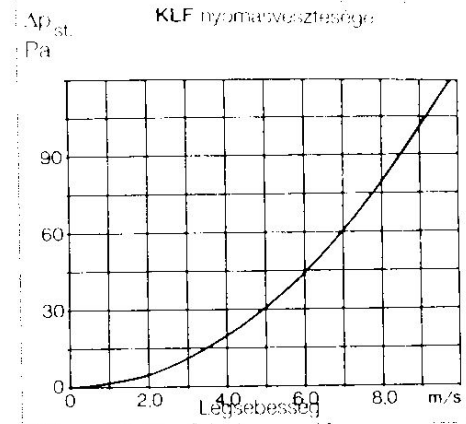
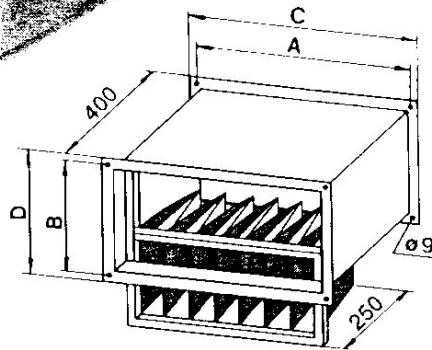
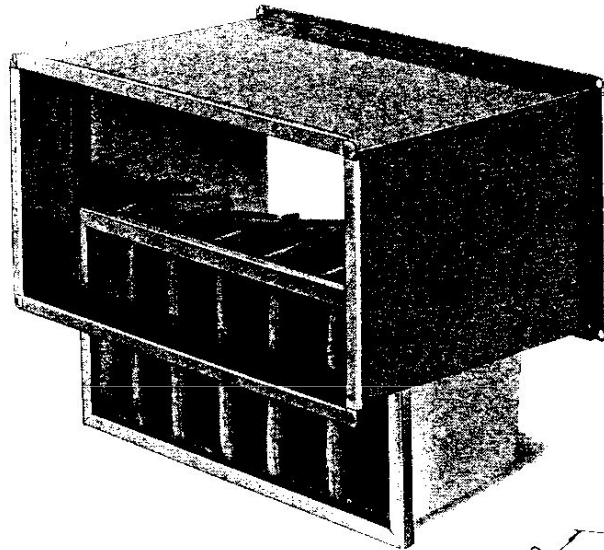
Hibafeltárás, üzemállapot ellenőrzése

Dr. Vad János: Áramlásmérés

Mérési adatok biztosítása ipari folyamatirányításhoz

KLF

□ Nyomásvesztés KLF-nél

A légszűrő tiszta állapotban a fenti diagram szerint nyomásvesztést okoznak. Ezt a ventilátor kiválasztásánál figyelembe kell venni.

■ Tartozék

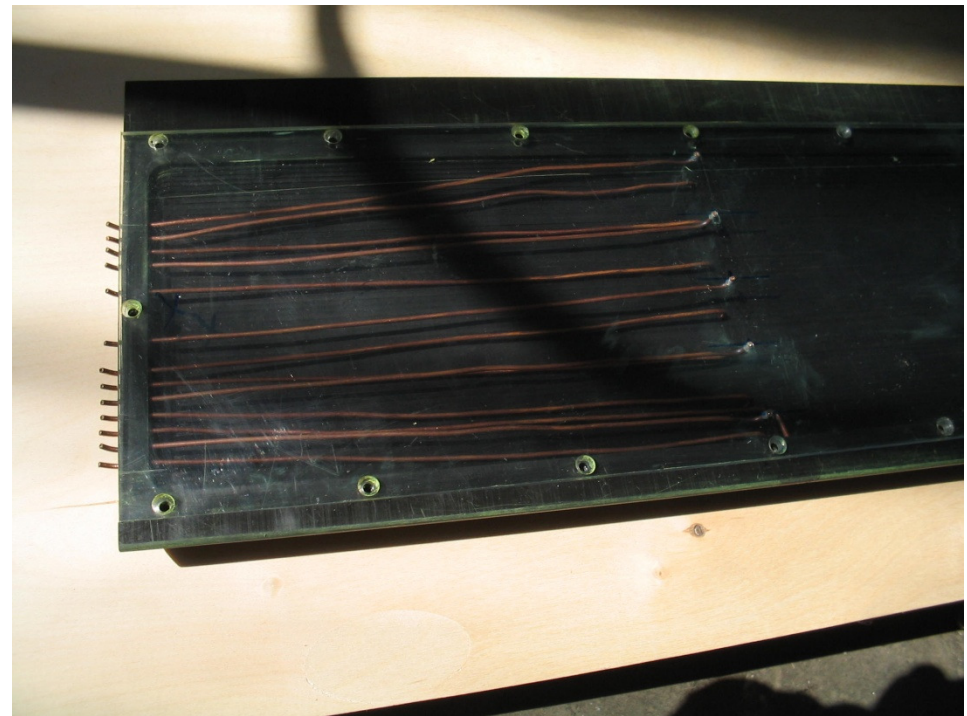
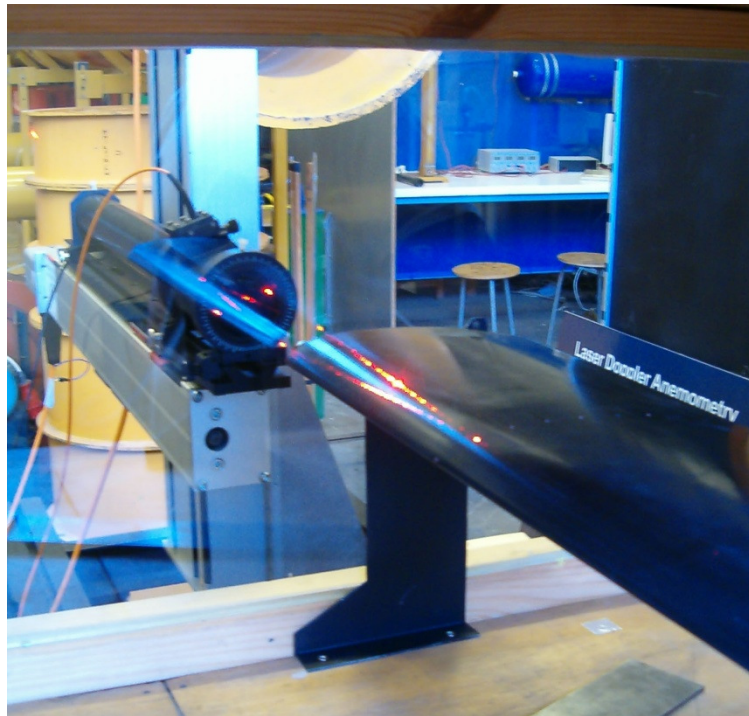
Nyomáskülönbség kapcsoló

DDS

Rend.szám 0445

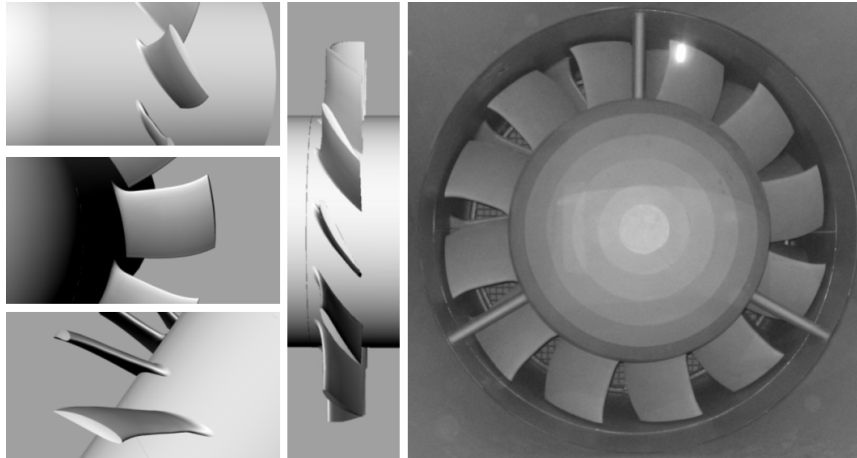
Légszűrők felügyeletét szolgáló komplett mérő-kapcsoló egység: mérési tartomány 100-1000 Pa-ig.

Mérés-alapú kutatás-fejlesztés (K+F)

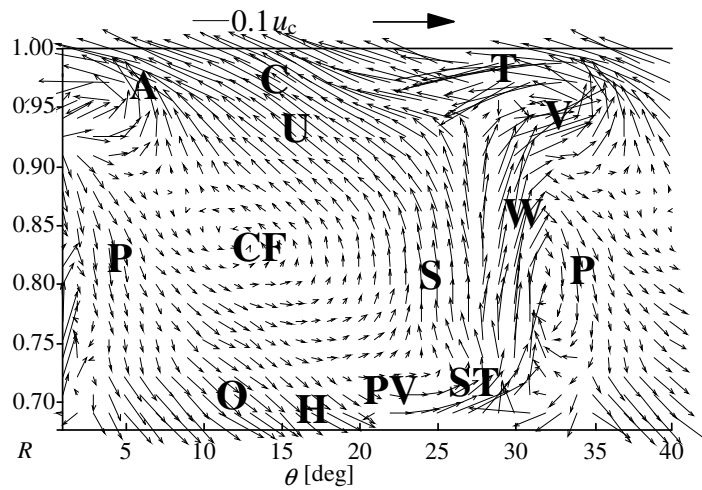

Dr. Vad János: Áramlásmérés

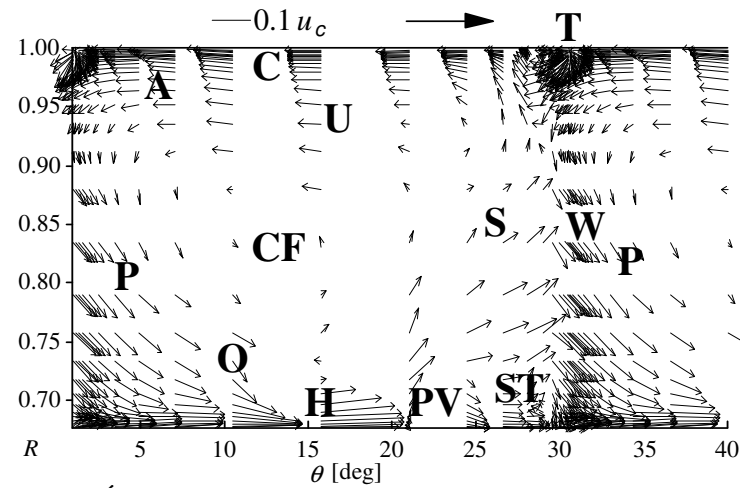
Numerikus áramlástan (Computational Fluid Dynamics, CFD) eszközök mérési validációja

LDA:

CFD:

Dr. Vad János: Áramlásmérés

1.2. Tárgyalt mennyiségek

Ipari alkalmazásokhoz és K+F-hez kötődően:

Globális jellemzők:

- Térfogatáram
- Tömegáram

Lokális jellemzők:

Skalárjellemezők:

- Nyomás (időben átlagolt és ingadozó)
- Hőmérséklet
- Másik fázis koncentrációja

Vektorjellemezők:

- Sebesség (időben átlagolt és ingadozó)

1.3. “Igényes áramlásmérés”: mitől “igényes”?

Igény	Példák műszerezettségre
“Kis” mérési bizonytalanság	Lézer Doppler Anemometria (LDA): sebességmérés 0.1 % relatív bizonytalansággal
“Széles” mérési tartomány	LDA gyors adatgyűjtő kártyával ellátva, előjeles sebesség mérésére: 0 m/s-től szuperszónikus áramlásig
“Nagy” térbeli felbontás	LDA: mérőtérfogat mérete: 0.1 mm nagyságrendű (\Leftrightarrow Prandtl-cső)
“Nagy” időbeli felbontás időfüggő folyamatok vizsgálatára (pl. turbulencia)	Hődrótos áramlásmérés (Constant temperature anemometry: CTA) (\Leftrightarrow Prandtl-cső)

“Nagy” irányérzékenység vektorjellemzők mérésekor	LDA: interferencia-csíkozat: definiálja a mért sebességkomponens irányát (\Leftrightarrow Prandtl-cső)
“Kis” irányérzékenység skalárjellemzők mérésekor	Prandtl-cső a dinamikus nyomás méréséhez: irányérzéketlen $\pm 15^\circ$ tartományban (ez hátrány, ha a sebességadatból térfogatáramot számítunk)
Többkomponensű mérések	1D, 2D, 3D LDA és CTA, PIV, stereo PIV
Mérsékelt kalibrációs igény / nincs kalibráció (stabil belső paraméterek)	LDA: NINCS kalibráció, “black box”: NEM SZABAD állítani (\Leftrightarrow CTA)
Könnyen használható, “plug and play”	Szárnylapátos anemométer (\Leftrightarrow LDA)

Megbízható üzem széles alkalmazási körben: nehéz körülmények között (poros, forró, nedves, agresszív ipari környezet)	S-szonda (\Leftrightarrow LDA)
Más módszerekkel nem elérhető zónák mérése, távoli mérés	Lézer vibrométer (\Leftrightarrow piezoelektromos gyorsulásmérő)
A mérendő áramlás „mérsékelt” megzavarása: „érintésmentes”, „nem-beavatkozó”, „nem-invazív” technika	Ultrahangos áramlásmérő (\Leftrightarrow Szilárdtest-szondák)
A mérendő berendezés minimális módosítási igénye	Lézer vibrométer, ultrahangos áramlásmérő (\Leftrightarrow átfolyó mérőperem)

Elektronikus kimenőjel az adatok igényes bemutatásához és folyamatirányításhoz	Elektronikus nyomásszenzor (\Leftrightarrow U-csöves manométer)
Számítógéppel támogatott, automatizált mérés (kalibráció, mozgatás, adatgyűjtés, adatfeldolgozás, adattárolás, adatmegjelenítés...)	Particle Image Velocimetry (PIV) (\Leftrightarrow Prandtl-cső)
“Mérsékelt” költségek	Prandtl-cső (\Leftrightarrow LDA)

1.4. Igényes áramlásmérés: általános tudnivalók

A/ Mérési módszerek: a követelmények szerint

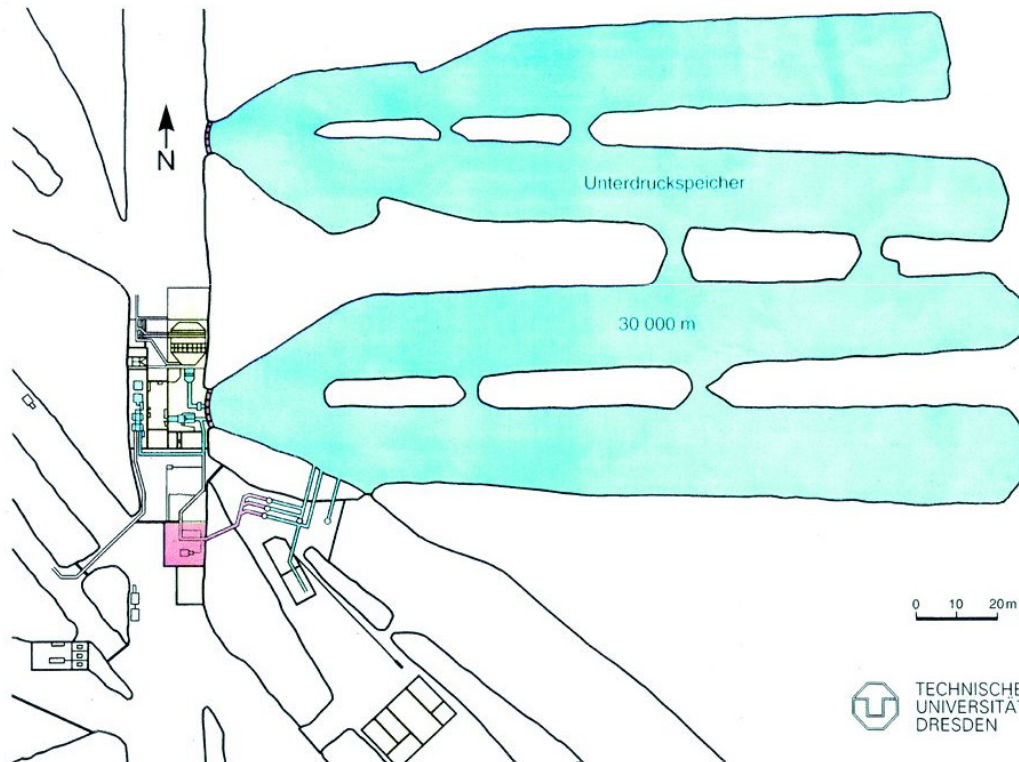
Sebességmérés:

Technika	Prandtl-cső	1-komponensű CTA vagy LDA	2- komponensűLDA
Mérés	Átlagsebesség nagysága, pontoszerű	1 átlag (és ingadozó) sebesség- komponens, pontoszerű	2 sebesség- komponens, pontoszerű
Költség nagysr.	0.5 kEUR	25 kEUR	100 kEUR

Technika	3-komponensű LDA	2-komponensű PIV	Stereo PIV
Mérés	3 sebesség- komponens, pontoszerű	2 sebesség- komponens, síkban	3 sebesség- komponens, síkban
Költség nagysr.	200 kEUR	200 kEUR	400 kEUR

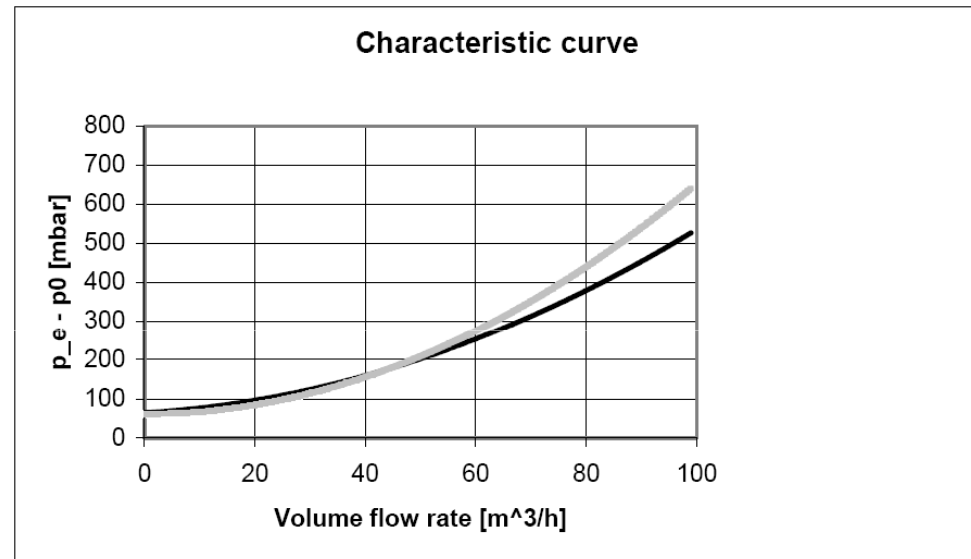
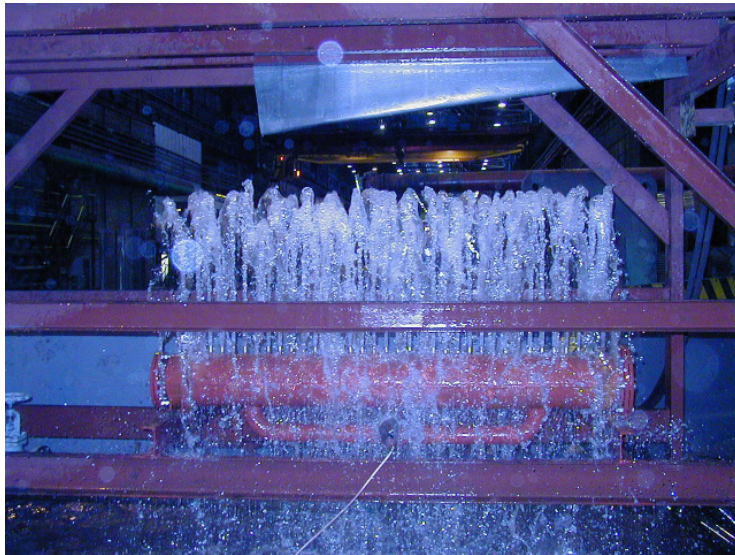
B/ “Igényes” csak HA: a teljes kísérleti eljárás és kiértékelés is igényes

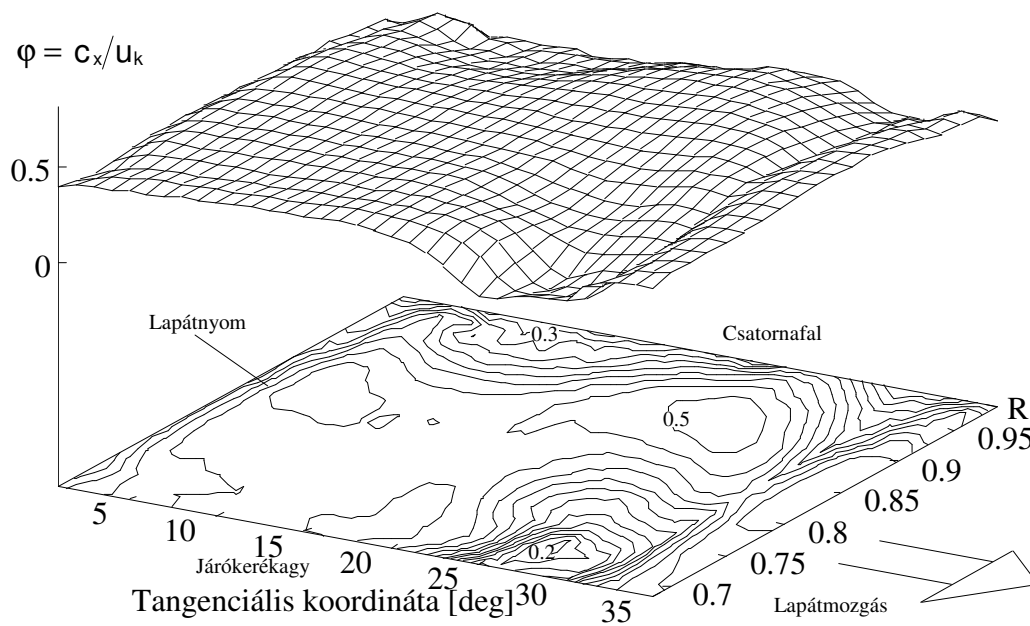
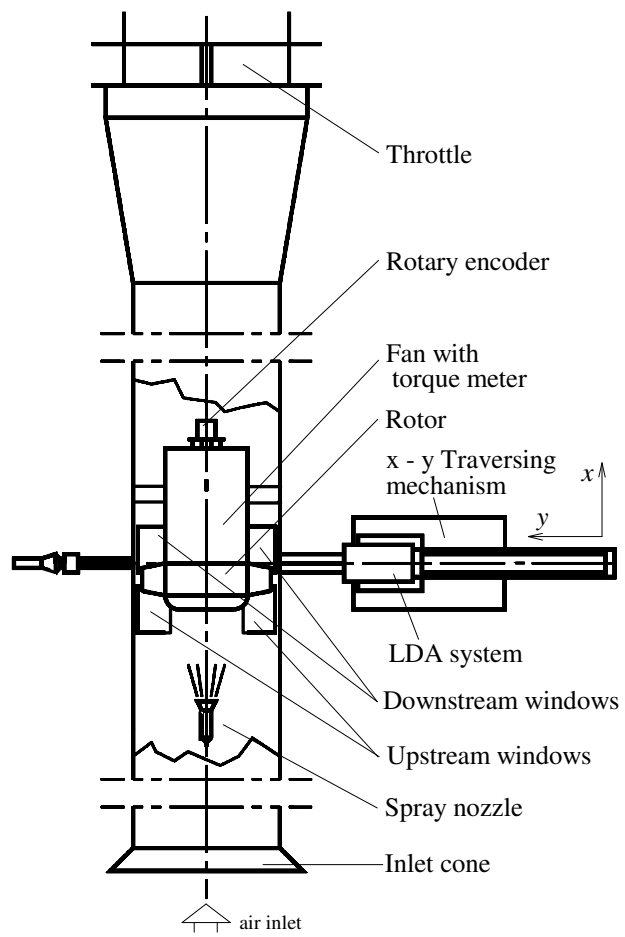
- Hangsebesség feletti szélcsatorna:

- Belsőégésű tesztmotor

C/ Paradoxon: „Tudnunk kell az eredményt, mielőtt nekikezdünk.”
“Elmélet nélkül hallgatnak a tények.”

D/ Az információ adta lehetőségek teljeskörű kihasználása

